

Atbildīgais zemkopības ministrs Jānis Dūklavs

Datums 12.07.2011.

Autors Zemkopības ministrija

Sagatavotājs, Eiropas Savienības (ES) lietu koordinators Zivsaimniecības departamenta Zivsaimniecības stratēģijas nodaļas vadītājas vietniece Santa Jansone
Starptautisko lietu un stratēģijas analīzes departamenta Eiropas Savienības lietu nodaļas vadītāja vietniece Zane Brasliņa

E-pasta adrese Santa.Jansone@zm.gov.lv
Zane.Braslina@zm.gov.lv

Tālruna numurs 67027533
67027193

Pozīcija Nr.1 **Kopējās zivsaimniecības politikas reforma**

Common Fisheries Policy Reform

Stadija Pozīcija Latvijas pārstāvjiem, piedaloties ES Padomes darba grupu un Eiropas Komisijas sanāksmēs

Atsauces uz ES dokumentiem Zaļā grāmata „Kopējās zivsaimniecības politikas reforma” (2009); 2002. gada Padomes Regula (EK) Nr. 2371/2002

1. ES tiesību akta projekta/izskatāmā jautājuma īss apraksts

Atbilstoši spēkā esošajiem normatīvajiem aktiem (2002.gada Padomes Regula (EK) Nr. 2371/2002), kuri veido ES Kopējo zivsaimniecības politiku (turpmāk- KZP) pēc kārtējā 10 gadu perioda līdz 2012.gada beigām ir paredzēta KZP pārskatīšana. Papildus tam 2007.gada beigās Revīzijas palāta veica ES zvejas kontroles sistēmas auditu un nonāca pie slēdziena, ka esošā sistēma ir nepilnīga un līdzšinējās politikas, kā arī tās neefektīvās kontroles un uzraudzības rezultātā ir notikusi daudzu zivju krājumu strauja samazināšanās, ko visvairāk izsaukusi pārmērīgi lielā zvejas kapacitāte. Galvenokārt šo iemeslu dēļ, kā arī ņemot vērā nozares attīstības un izmaiņu tendences pēdējo 10 gadu laikā, kopš iepriekšējās KZP reformas, **ir uzsākts process, kura mērķis ir pārveidot KZP, padarot to efektīvāku un vienlaikus rūpīgāk ņemt vērā vides, sociālos un ekonomiskos aspektus.**

2009.gada 23.- 24. aprīļa sanāksmē Eiropas Komisija (turpmāk- Komisija) prezentēja Zaļo grāmata „Kopējās zivsaimniecības politikas reforma” (turpmāk- Zaļā grāmata), kuras izstrādes mērķis bija iegūt gan nozares pārstāvju, gan nozari administrējošo institūciju viedokli par nepieciešamajām izmaiņām KZP. Līdz 2009.gada 31.decembrim ieinteresētās puses gatavoja atbildes uz Komisijas izplatītās Zaļās grāmatas jautājumiem. Spānijas prezidentūras laikā, 2010.gada I pusē tika veikta atbilžu apkopošana un papildus notika arī Komisijas tikšanās ar dažādām institūcijām un nevalstiskajām organizācijām, lai noskaidrotu viedokli par nepieciešamajām KZP izmaiņām.

2010.gadā un 2011. gada sākumā (Spānijas, Beļģijas un Ungārijas prezidentūru laikā) vairākās īpaši organizētās darba grupās un konferencēs notika diskusijas par KZP nākotni. Tika izplatīti daudzi neformāli dokumenti par atsevišķām KZP darbības jomām, kurus izmantoja darba grupu diskusijās - piemēram, par zvejas tiesību principiem, zivju krājumu

daudzgadu pārvaldības plāniem, nozveju izmetumu izskaušanu, kopējo tirgus organizāciju, nolīgumiem ar trešajām valstīm, zivsaimniecības nozares atbalsta instrumentiem utml.

Diskusiju par KZP reformu kontekstā galvenās tēmas ir šādas:

I Pieeja zvejas resursiem

II Resursu pārvaldība un nozveju izmetumu izskaušana

III Ārējās attiecības un partnerattiecību nolīgumi ar trešajām valstīm

IV Akvakultūras attīstība

IV Kopējā tirgus organizācija

V Publiskais finanšu atbalsts zivsaimniecības nozarei pēc 2013.gada

Balsošanas kārtība. ES tiesību akta izdošanas/jautājuma izskatīšanas juridiskais pamatojums

Nav

2. Situācija Latvijā

Latvija šobrīd ir aktīvi iesaistījusies KZP reformas procesā, piedaloties gan tiešās diskusijās, gan izsakot rakstveida komentārus ar Latvijas viedokli par aktuāliem KZP jautājumiem. Latvijas nostāja par dažādām KZP reformas tēmām vairākkārt apspriesta ar nozares pārstāvjiem un ieinteresētajām pusēm Zivsaimniecības konsultatīvajā padomē Zemkopības ministrijā. Tomēr līdz šim nav veikts Latvijas viedokļa un pozīcijas apkopojums par dažādajām KZP reformas tēmām. Ar šo pozīciju ir paredzēts sniegt papildus argumentāciju un nostājas pamatojumu Latvijas pārstāvjiem tālākajā KZP reformas procesā.

To, ka zivsaimniecība Latvijā ir nozīmīgs tautsaimniecības sektors un to būtiski ietekmēs KZP reformas procesā notiekošās izmaiņas, pierāda nozares statistikas dati par 2010. gadu:

- zivsaimniecības īpatsvars Latvijas kopējā eksporta apjomā – 2,6%,
- zivsaimniecībā nodarbināto skaits – 5,9 tūkstoši strādājošo,
- kopējā zivju produkcijas (bez konserviem) eksporta vērtība ir 56,5 miljoni latu,
- zivju konservu eksporta vērtība – 38,6 miljoni latu,
- ārējās tirdzniecības bilance zivsaimniecības produktiem + 23,9 milj. latu,
- kopējā nozveja 164 832 t, no tās Baltijas jūras piekrastē 2532 t, Baltijas jūrā ārpus piekrastes zonas 71 529 t, tālējūrā 90 442, iekšzemes ūdeņos 329, akvakultūrā saražots 547 t produkcijas (zivis un vēži)

Situācija Latvijā un viedoklis par KZP reformas galvenajām tēmām:

I Pieeja zvejas resursiem

Pastāvošā KZP paredz visu dalībvalstu **vienlīdzīgu pieeju zvejas resursiem** visos ES dalībvalstu ūdeņos. Tomēr vienlīdzīgo pieeju nepielieto burtiskā veidā, jo zvejniecībā pastāv arī **relatīvās stabilitātes princips**, saskaņā ar kuru zvejas iespējas piešķir tikai tām valstīm, kuras vēsturiski ir zvejojušas attiecīgajos ūdeņos. Visas iepriekš pieņemtās KZP ir paredzējušas arī **12 jūras jūdžu atkāpi** no vienlīdzīgas pieejas principa, pamatojoties uz kuru zvejas iespējas šajos ūdeņos pastāv tikai konkrētām piekrastes dalībvalstīm. Latvijai ir svarīga un atbalstāma abu minēto principu saglabāšana, jo īpaši saistībā ar speciālo zvejas režīmu Rīgas jūras līcī, kurā zvejo tikai Latvijas un Igaunijas zvejnieki.

Diskusija noris arī **par resursu pieejas jautājumiem atpūtas zvejniecībā** (maksšķerēšana, pašpatēriņa zveja u.c.) saistībā ar lietderību kopējas ES līmeņa regulācijas noteikšanai un zvejas iespēju ieviešanai. Ņemot vērā šīs zvejas regulācijas lielās atšķirības dažādās dalībvalstīs, Latvija nesaskata lietderību kopējas regulācijas pielietojumam.

Reformas ietvaros tiek apspriesta **nozvejas kvotu nodošanas iespēja no vienas valsts**

zvejniekiem citu valstu zvejniekiem. Latvijā zvejnieki nacionālā līmenī jau šobrīd var savstarpēji nodot limitus, bet apmaiņai starp dažādu dalībvalstu zvejniekiem, Latvijasprāt, jānotiek tikai kvotu apmaiņas ceļā, to veicot dalībvalstu administrāciju līmenī. Zināmu problēmu, kas šajā sakarā būtu risināma KZP ietvaros, rada dalībvalstīs neapņemtās kvotas, kuras netiek arī savstarpēji apmainītas. Pašas dalībvalstis tās neapņē, jo viņām bieži vairs nav pat iepriekšējās (pirms flotes sabalansēšanas plānu ieviešanas) zvejas kapacitātes, kas to spētu paveikt.

II Resursu pārvaldība un nozveju izmetumu izskaušana

Resursu pārvaldība

Reformas ietvaros Latvijai ļoti svarīga ir **reģionālās pieejas nodrošināšana** zivju resursu pārvaldībā un **resursu ilgtspējas sasniegšana**. Zivju resursu pieejamība ilgtermiņā ir viens no zvejniecības dzīvotspējas priekšnoteikumiem, tomēr katrai ar resursu saglabāšanu saistītai ierobežojošai vai aizliedzošai darbībai, kas izraisa plašas negatīvas sociāli ekonomiskās sekas, būtu jāparedz kompensējoši pasākumi, lai nodrošinātu adekvāta ieņēmumu līmeņa saglabāšanos no zvejniecības atkarīgajos reģionos. Jāpatur prātā, ka nozari pārstāv konkrēti cilvēki un ar tās sekmīgu darbību ir saistīta būtiska sabiedrības daļa, kas apdzīvo Baltijas jūras piekrastes reģionus.

Neskatoties uz šiem apstākļiem, Latvija nevar saskatīt skaidri izteiktas prioritātes Komisijas darbā tiesību aktu izstrādes jomā, kas ļautu secināt, kādi ir būtiskākie vai galvenie kritēriji tiesību aktu ietekmes izvērtēšanā - sociālie, ekonomiskie vai vides jautājumi. Latvija uzskata, ka **sociālie aspekti** jebkuru tiesību aktu ietekmes izvērtējumā **jāuztver kā ļoti būtiski**, tāpēc tiem nozares attīstības kontekstā ir jābūt primāriem.

No Latvijas puses ir atbalstāms un daudz aktīvāk jāturpina uzsāktais darbs pie Baltijas jūras **pelaģisko zivju, kā arī lašu krājumu ilgtermiņa pārvaldības plānu izstrādes**. Var piekrist, ka plānos pamatā būtu atspoguļojami bioloģiskie pārvaldības mērķi, tomēr plānu ieviešanas gaitā jāparedz arī atbilstoši ekonomiskie un sociālie pasākumi, jo šīs jomas nenoliedzami tiks iespaidotas, mēģinot sasniegt plānos izvirzītos mērķus. Uz **maksimālo ilgtspējīgo nozvejas līmeni (Maximum sustainable yield - MSY)**, kas ir viens no reformas un ilgtermiņa plānu mērķiem, būtu nepieciešams virzīties pēc iespējas pakāpeniski un tā sasniegšanu pelaģiskajām zivju sugām Baltijas jūrā, iespējams, varētu paredzēt pat pēc 2015. gada, kas maksimāli mazinātu negatīvo ietekmi, ko plānu ieviešana varētu atstāt uz nozari. Plānu izstrādē iespējami aktīvāk jāiesaista to dalībvalstu pārstāvji, kuru ekonomiskās, sociālās un ekoloģiskās intereses šie plāni nākotnē iespaidos visvairāk.

Latvija uzskata, ka, nosakot zvejas iespējas, ir svarīgi ņemt vērā **starpsugu ietekmi**. Latvijas zvejniekiem Baltijas jūrā nozīmīgas ir gan brētliņas, gan mencas zvejas iespējas, tāpēc tām ir jābūt optimālām un savstarpēji sabalansētām. Nevar radikāli samazināt tikai vienas sugas (brētliņu) zveju tai pašā laikā nepamatoti ierobežojot otras sugas (mencu) zinātniski pieļaujamo un racionālu izmantošanu, neņemot vērā starpsugu tiešo ietekmi.

Tāpēc **Baltijas jūrai ir aktuāla mencu krājumu ilgtermiņa pārvaldības plāna pārskatīšana**, par ko vairākas dalībvalstis, kas izmanto šos resursus, tai skaitā arī Latvija, norādīja jau 2010. gadā, apspriežot regulas projektu par kopējo pieļaujamo nozveju Baltijas jūrā.

Lielu ieguldījumu krājumu pārvaldībā dotu arī **daudzgadu kvotu sistēmas ieviešana**, kas atvieglotu gan administratīvo slogu dalībvalstu kompetentajām iestādēm, gan arī zvejniekiem palīdzētu labāk plānot ekonomiskās aktivitātes un savas zvejas darbības.

Tāpat Latvija vairākkārt norādījusi uz problēmām kas saistītas ar **nozvejas kvotu un zvejas piepūles režīma līdzaspastāvēšanu**. Latvijas gadījumā attiecībā uz mencu nozveju jau ir veikta atbilstoša zvejas flotes sabalansēšana, tādēļ pašlaik piešķirtais zvejas piepūles dienu skaits nav pietiekams, lai zvejnieki spētu pilnībā apgūt tiem atvēlēto mencu nozvejas kvotu.

Latvija uzskata, ka pēc iespējas ātrāk jāpāriet tikai uz nozvejas kvotu izmantošanu bez papildus zvejas piepūles regulācijas.

Nozveju izmetumi

Latvija uzskata, ka veiksmīgai **izmetumu aizlieguma ieviešanai**, lai vienlaikus panāktu pozitīvu akceptu arī no zvejnieku puses, kvota dalībvalstīm būtu palielināma par pašreizējo izmetumu tiesu, turklāt dati šādam palielinājumam jāņem no iespējami uzticamākā informācijas avota (*most reliable source*), nevis pašreizējiem nepilnīgajiem uzskaites datiem. Ir jārod risinājumi, lai **finansiāli stimulētu zvejniekus izmetumu aizliegumu ievērot** un tie vestu krastā visas nozvejojās zivis, arī tad, ja to lielums neatbilstu cilvēku patēriņam paredzētajam. Finansiālā stimulācija, iespējams, varētu būt tirgus intervences veidā, kas veicinātu visu nozveju izkraušanu un šajā procesā aktīvi iesaistītu zvejnieku ražotāju organizācijas. Iespējamā izmetumu aizlieguma noteikšanai ir nepieciešams papildus virzīt arī atsevišķus citus grozījumus esošajās regulās, kas nosaka prasības zivju realizācijai tirgū (piemēram, par nozvejoto zivju tirdzniecības standartu izmaiņām). Izmetumu aizlieguma gadījumā nav pieļaujama vērtīgu dabas resursu nelietderīga izšķērdēšana pēc to atvešanas krastā, ja šie resursi vienlaikus varētu būt izmantojami cilvēku pārtikā. Šādu zivju pārstrāde nepārtikas mērķiem būtu ļaunprātīga attieksme pret vērtīgo olbaltumvielu resursu iespējami lietderīgāku pielietojumu. Saistībā ar iespējamo **piezvejas kvotas regulācijas noteikšanu** Latvijai nav pieņemams, ka ar to varētu tikt apturēta Baltijas jūras reņģu un brētliņu zveja, sakarā ar to, ka tajā pastāv neliels mencu piezvejas daudzums.

Ir būtiski, lai nozveju izmetumu aizlieguma sistēmas efektīva ieviešana **neradītu papildus apgrūtinājumus (ne finansiālus, ne administratīvus) valsts institūcijām un zvejniekiem.**

Latvijas finansiālajā situācijā un esošā valsts institūciju cilvēku kapacitāte rada grūtības jau pašreizējo pietiekoši komplicēto kontroles prasību nodrošināšanā.

III Ārējās attiecības un partnerattiecību nolīgumi ar trešajām valstīm

Latvijai ir ļoti svarīga stipru ārējo sadarbības attiecību attīstība ES Kopējās zivsaimniecības politikas ietvaros. Īpaši nozīmīgi Latvijas zvejniekiem ir **Zvejniecības partnerattiecību nolīgumi** ar Āfrikas piekrastes rietumu valstīm: Mauritānijas Islāma Republiku un Marokas Karalisti, kas dod būtisku ieguvumu daudzām dalībvalstīm un to zvejas flotēm. Nolīgumi papildus paredz detalizētus noteikumus zvejas kontrolei un pārvaldībai, kas veicina atbildīgas zvejniecības principu ievērošanu iesaistīto ES dalībvalstu zvejas flotu darbībā, kā arī sniedz nozīmīgu finansiālu atbalstu trešo valstu zvejniecības sektoru ilgtspējīgai attīstībai, kas ir īpaši svarīgi, izmantojamo zivju resursu aizsardzības vajadzību nodrošināšanai. Latvija uzskata, ka nolīgums ar Marokas Karalisti ir viena no labāk veidotajām partnerattiecībām zivsaimniecības jomā ar trešajām valstīm gan pieejamo kvotu, gan atļauto zvejas kuģu skaita ziņā.

Nākotnē svarīgi partnerattiecību **nolīgumus zivsaimniecības jomā paplašināt arī ģeogrāfiskajā ziņā**, nodrošinot abpusēju labumu gan ES dalībvalstīm, gan arī trešajām attīstības valstīm, ar kurām šie nolīgumi tiek slēgti.

Nolīgumu sekmīgai īstenošanai ir būtiska Komisijas aktīva rīcība ilgtermiņa protokolu savlaicīgai noslēgšanai turpmākajiem periodiem.

IV Akvakultūras attīstība

Vairākas dalībvalstis, kurām nav pieejas jūrai, jau iepriekš ir norādījušas uz **iekšzemes akvakultūras nozīmīgumu**, kam pievienojusies arī Latvija. Līdz šim akvakultūras attīstībai ES līmenī tiek pievērsta pārāk maza uzmanība, salīdzinājumā ar zvejniecības jautājumiem.

Latvija uzskata, ka akvakultūrai ir labas nākotnes perspektīvas kā zvejas darbību alternatīvai un tās veicināšana palīdzētu zivju produktu tirgū izlīdzināt zvejas iespēju samazinājuma ietekmē radušos produkcijas piedāvājuma kritumu.

Papildus inovatīvajām tehnoloģijām, tradicionālajai dīķsaimniecību akvakultūrai Latvijā arī ir

savas attīstības perspektīvas, īpaši, ja tajā ražo ne vien preču zivis, bet nodarbojas arī ar zivju mazuļu realizāciju, maksākerēšanas un lauku tūrisma pakalpojumu sniegšanu, ka arī veicina vides sakopšanu un tās vērtību saglabāšanu, tai skaitā Eiropas nozīmes dabas aizsargājamās teritorijās.

IV Kopējā tirgus organizācija

Latvija piekrīt Zaļajā grāmatā atzīmētajam secinājumam, ka zvejniecības sektorā ieņēmumos paliek pārāk maza daļa no tās vērtības, ko patērētāji samaksā par zivīm veikalos. Sakarā ar **nepietiekošo zivju tirgus organizāciju, nozares rentabilitāte saglabājas pārāk zemā līmenī**. Latvijas uzskata, ka pēdējā laikā aktīvi apspriestās **ekomarkēšanas sistēmas ieviešanas** procesā, būtu svarīgi nodrošināt, lai šī sistēma neradītu papildus barjeras tirgū un nevajadzīgi nesadārdzinātu zivju produktus.

Arī Latvijā kopējā tirgus organizācijas regulējuma ietvaros veiksmīgi darbojas **zvejnieku ražotāju organizācijas** (šobrīd tās ir 3), kas nodrošina tirgus intervences veikšanu. Tomēr **zivju tirgus intervences** jomā, nākotnē būtu lietderīgi paredzēt, ka zivis tiek izņemtas no tirgus tikai uzglabāšanai, nevis iznīcināšanai, kā tas bija pieļaujams ES tiesību normās līdz šim, jo tā būtu veltīga resursu izšķērdēšana.

V Publiskais finanšu atbalsts zivsaimniecības nozarei pēc 2013.gada

Latvija pilnībā piekrīt, ka pēc 2013.gada **ES finansējums KZP** ietvaros jāparedz pasākumiem, kas **sekmētu stratēģijas Eiropa 2020 un reformētās KZP mērķus**, īpaši veicinot dzīvo ūdens resursu sabalansētu un ilgtspējīgu izmantošanu kopā ar zivsaimniecības nozares ilgtspējīgu attīstību.

Tāpat zivsaimniecības nozarei sniedzamajam atbalstam jābūt **saskaņotam ar pārējiem ES atbalsta instrumentiem** (Struktūrfondi, Kohēzijas fondu un ELFLA) - ieviešanas nosacījumu un metodoloģijas pamatprincipiem jābūt vienādiem, izvairoties no pretrunām un dublēšanās. Arī vadības un kontroles sistēma jāveido pēc vienādiem principiem.

Latvija uzskata, ka paredzētajiem KZP mērķiem atbilstoši un sabalansēti atbalsta **pasākumi būtu sniedzami visās zivsaimniecības nozares jomās - zvejniecībā, akvakultūrā un zivju apstrādē**, kā arī jāparedz atbalsts attiecīgajiem **reģioniem, kuros zivsaimnieciskajai darbībai ir būtiska nozīme**.

Ar **investīcijām inovatīvās tehnoloģijās** jāveicina nozares produktivitāti un konkurētspēju, kas savukārt ļautu ilgtspējīgi izmantot pieejamos dabas, finanšu un cilvēku resursus.

Novecojušās zvejas flotes (Latvijā vidējais kuģu vecums- 26 gadi) atjaunošanai, ir nepieciešami kardināli jauni, daudz pieņemamāki atbalsta nosacījumi, vienlaikus garantējot zvejas flotes kapacitātes atbilstību zvejā pieejamajiem zivju resursiem.

Zvejas un akvakultūras produktu apstrāde, kas Latvijā nodrošina nozīmīgu apjomu ārējās tirdzniecības bilancē būtu jāturpina atbalstīt, tai skaitā paredzot labākus (mazajiem un vidējiem uzņēmumiem līdzvērtīgus) atbalsta nosacījumus lielajiem zivju apstrādes uzņēmumiem, kuros ražošanas procesa specifikas dēļ tiek nodarbināts liels skaits strādājošo (Latvijā- konservu ražošana no Baltijas jūras mazajām pelaģiskajām zivju sugām- reņģēm un brētliņām), bet ir samērā neliels apgrozījums.

Latvija ir pārliecināta, ka ieviešot **vietējās rīcības pasākumus** vairāku finanšu instrumentu ietvaros ir nepieciešama vienota pieeja, jo īpaši izvairīšanās no dublēšanās un savstarpējām pretrunām. Gadījumos, kad vietējā rīcības grupas teritorijas attīstībai plāno piesaistīt vairāku finanšu instrumentu atbalstu, tā varētu izstrādāt tikai vienu teritorijas attīstības stratēģiju. Atbalstu vietējās rīcības grupas administrēšanas izmaksām efektīvāk būtu pieļaut viena finanšu instrumenta ietvaros, neskatoties uz to, ka projektu īstenošanai stratēģijas ietvaros tiks piesaistīti vairāki finanšu instrumenti.

Ietekme uz budžetu

No diskusijām un vienošanās par reformu būs atkarīgs Latvijai piešķirtais un pieejamais finansējums.

3. Latvijas Republikas pozīcija

I Pieeja zvejas resursiem.

1. Jāturpina spēkā esošā relatīvās stabilitātes principa ievērošana zvejniecībā, saskaņā ar kuru zvejas iespējas dalībvalstīm piešķiramas tikai balstoties uz vēsturisko nozveju, lai ar to tiktu ierobežota pārmērīgas zvejas kapacitātes piesaistīšana noteiktu reģionu zvejas resursiem.
2. 12 jūras jūdžu ūdeņu zona saglabājama tikai piekrastes dalībvalstu zvejas kuģu pieejamībai, izņemot gadījumus, kad dalībvalstis savstarpēji vienojas par citādiem pieejamības nosacījumiem. Relatīvās stabilitātes un 12 jūras jūdžu principa saglabāšana Latvijai ir īpaši svarīga sakarā ar Rīgas jūras līci, kuru tiešā veidā skar šie principi.
3. Nosakot ilgtermiņa individuālās zvejas tiesības zvejniekiem, jāparedz, ka kvotu nodošanu zvejnieki var veikt tikai dalībvalsts ietvaros. Nozvejas kvotu nodošana ārpus konkrētās dalībvalsts ir risināma ar nacionālo nozvejas kvotu pārvaldību un atstājama dalībvalstu kompetencē.
4. Atpūtas zvejā nebūtu vajadzīga kopēja Eiropas regulācija un zvejas iespēju noteikšana, jo tradīcijas un pārvaldība šajā jomā ir atšķirīga katrā dalībvalstī. Šīs zvejas pārvaldība jāatstāj dalībvalstu kompetencē, nodrošinot tikai nepieciešamo zvejas datu vākšanu.

II Resursu pārvaldība un nozveju izmetumu izskaušana.

Resursu pārvaldība

1. Resursu pārvaldības tiesību aktu ietekmes izvērtējumā sociālie aspekti jāuztver kā primāri un vērtējami kā ļoti svarīgi.
2. Zivju krājumu pārvaldības plānu izstrādē ciešāk jāiesaista tās dalībvalstis, kuras vistiešāk ietekmēs plānotās izmaiņas, kā arī pārvaldībā maksimāli jāpielieto reģionālā pieeja
3. Vienlaikus ar zivju krājumu pārvaldības plānu īstenošanu jāparedz pasākumi, kas kompensētu negatīvu sociāli ekonomisko ietekmi, kā arī jāievēro pakāpeniskums maksimālās ilgtspējīgās nozvejas (MSY) sasniegšanā, īpaši attiecībā uz Baltijas jūras pelagiskajām sugām (reņģe, brētliņa) iespējams, sasniedzot to pat tikai pēc 2015. gada.
4. Zivju krājumu pārvaldības plānos jāparedz elastības princips, kas ļautu tos operatīvi mainīt notiekot krājumu un zvejas ietekmes krasām izmaiņām
5. Zvejas pārvaldībā un zvejas iespēju noteikšanā jāievēro starpsugu attiecību savstarpējā ietekme. Īpaši tas attiecas uz Baltijas jūras mencu krājumiem, kas būtu jāvērtē daudzugu modeļa (ekosistēmas) ietvaros, jo šīs zivs krājumu straujais pieaugums vienlaikus izraisa brētliņu un reņģu krājumu krasu samazināšanos.
6. Nav pieņemama nozvejas kvotu un zvejas piepūles režīma vienlaicīga pastāvēšana, kā tas ir pašreizējā regulācijā mencu zvejai Baltijas jūrā. Nākotnē noteikti jā saglabā tikai viens mehānisms- nozvejas kvotu sistēma, nevis abi regulējošie instrumenti.
7. Zvejniecības ilgtspējas nolūkā ļoti svarīgi ieviest daudzgadu nozvejas kvotas, lai zvejnieki varētu efektīvi un savlaicīgi plānot savas zvejas darbības.

Nozveju izmetumi

1. Varētu piekrist izmetumu aizliegumam, ja esošie izmetumu apjomi tiktu adekvāti ietverti nozvejas kvotās.
2. Papildus izmetumu aizliegumam jāparedz un jānodrošina saprātīgas finansiālas stimulācijas mehānismi, lai zvejnieki būtu ieinteresēti ievērot šādu aizliegumu.

3. Piezvejas kvotu regulācijai jābūt tādai, lai ar to netiktu apturētas un grautas dalībvalstīm vitāli svarīgo pārējo zivju sugu zvejas iespējas. Saistībā ar iespējamo piezvejas kvotas regulācijas pielietojumu Latvijai nav pieņemams, ka ar to varētu tikt apturēta Baltijas jūras reņģu un brētliņu zveja, sakarā ar to, ka tajā pastāv neliels mencu piezvejas daudzums.
4. Vienlaikus ar izmetumu aizliegumu ir nepieciešams pārskatīt zivju tirdzniecības pārtikas izmēru standartus, lai nodrošinātu, ka nenotiek jau tā ierobežoto resursu nelietderīga izšķērdēšana nepārtikas mērķiem. Īpaši tas būtu attiecināms uz mencu Baltijas jūrā, jo Latvija uzskata, ka šeit jāatgriežas pie iepriekš pārtikas tirgū atļautā un daudzus gadus sekmīgi izmantotā zivju lieluma 35 cm, nevis 38 cm kā tas ir šobrīd.
5. Ieviešot papildus kontroles pasākumus izmetumu aizlieguma ievērošanas uzraudzībai ir jādomā kā tos sabalansēt ar jau esošajiem, neradot papildus apgrūtinājumu zvejniekiem un administratīvo un finansiālo slodzi kontroles institūcijām. Ļoti problemātiska un papildus administratīvo slodzi radoša būtu plaši diskutētā TV kontroles sistēmas ieviešana un tās atbilstošas uzraudzības nodrošināšana, ņemot vērā finansiālās krīzes radīto situāciju lielā daļā dalībvalstu, tajā skaitā, Latvijā. Tuvākajā laikā Latvijā nepastāv iespējas ieviest vēl stingrākas kontroles prasības, jo tam nav pietiekošu finanšu un cilvēku resursu.

III Ārējās attiecības un partnerattiecību nolīgumi ar trešajām valstīm

1. Svarīgi nodrošināt jau esošo nolīgumu ar trešajām valstīm darbības nepārtrauktību, sekojot līdzi nolīgumu un to protokolu darbības termiņu pagarinājumam, lai nerastos neplānoti pārtraukumi ES zvejas kuģu darbībās.
2. Svarīgi apzināt dalībvalstu vajadzības un zvejas intereses esošo nolīgumu pagarināšanai, kā arī jaunu nolīgumu slēgšanai, ģeogrāfiski paplašinot trešo valstu sadarbības partneru loku. Latvijai ir intereses par zvejas iespējām Angolas Republikā un Senegālas Republikā.

IV Akvakultūra

1. Akvakultūru jāturpina veidot kā alternatīvu zivju produkcijas ieguves avotu un nākotnē tai jāparedz lielāka vieta KZP, kā vienam no šīs politikas virzieniem.
2. Paralēli jūras akvakultūrai KZP mērķu definīcijā un atbalsta pasākumos lielāka uzmanība jāpievērš iekšējo ūdeņu akvakultūras attīstībai un to stimulējošām darbībām.
3. Paralēli inovatīvajai, slēgto ūdeņu akvakultūrai būtu atbalstāma arī ekstensīva un videi draudzīga tradicionālās dīķsaimniecības attīstība, kura sniedz būtisku ieguldījumu publisko dabas resursu un vides vērtību saglabāšanā.

V Kopējā tirgus organizācija

1. Svarīgi skatīt kopējā zivju tirgus organizāciju kopsakarā ar pārējo KZP reformu un integrēt to tā, lai reformas atsevišķie elementi papildinātu viens otru – kā, piemēram, mainot zivju tirdzniecības standartus saistībā ar izmetumu aizliegumu.
2. Arī turpmāk būtu atbalstāma tirgus intervence, ko veic ražotāju organizācijas, ar noteikumu, ka zivis tiek izņemtas no tirgus uzglabāšanai, nevis iznīcināšanai kā tas bija pieļaujams līdz šim, jo tā būtu vērtīga resursu izšķērdēšana.
3. Būtu atbalstāma vienotu ES pamatstandartu ieviešana ekomarķēšanai, lai tā nepamatoti un ievērojami nesadārdzinātu konkrētos zivju produktus tirgū.
4. Nebūtu lietderīgi ieviest sertificēšanu katras dalībvalsts individuālai zvejniecībai, ja vienotas KZP un kopējas resursu pārvaldības apstākļos būtu pietiekošs vienots ES

līmeņa sertifikāts konkrētajiem ūdeņiem un zvejas veidam (piemēram, pietiktu ar Baltijas jūras mencas sertifikātu, nevis katrā valstī atsevišķi izstrādātu sertifikātu).

VI Publiskais finanšu atbalsts zivsaimniecības nozarei pēc 2013.gada

1. Atbalsta ieviešanas nosacījumiem jābūt iespējami vienkāršiem, lai neradītu papildu administratīvo slogu ne administrējošajām institūcijām, ne atbalsta saņēmējiem. Dalībvalstīm jānodrošina lielākas iespējas pielietot elastību atbalsta pasākumu ieviešanā, lai tos pielāgotu un ļautu reaģēt uz ekonomikas un citām straujām izmaiņām kā dalībvalstīs, tā pasaulē kopumā.
2. Investīcijām zināšanu un inovatīvu tehnoloģiju ieviešanai ražošanā (akvakultūra, zvejas un akvakultūras produktu apstrāde, zvejniecībai nepieciešamā ostu infrastruktūra) ir jāklūst nozīmīgākām nekā centieniem esošās situācijas saglabāšanā un uzturēšanā zivsaimniecībā.
3. Jānodrošina atbalsts pētniecībai un zinātnei nozarē un šo jomu ciešākai sadarbībai ar ražotāju pārstāvjiem, lai efektīvāk veicinātu inovāciju ienākšanu zivsaimniecībā, tai skaitā stimulējot profesionālo zināšanu līmeņa pieaugumu.
4. Arī nākamajā periodā būtu atbalstāma zvejas kuģu modernizācijas pasākumu ieviešana, bet ar kardināli izmainītiem pieejamākiem nosacījumiem, lai investīcijas veicinātu enerģijas un resursu efektīvāku izmantošanu, vienlaikus nepalielinot spiedienu uz jūras dzīvajiem resursiem, un samazinot ietekmi uz vidi. Ņemot vērā, ka uz vecākajiem kuģiem ar modernizācijai domātu investīciju palīdzību vairs nav reālu iespēju uzlabot situāciju, būtu vēlams sniegt piemērotu atbalstu jaunu zvejas kuģu būvniecībai, vienlaikus nodrošinot, ka kopējā zvejas kapacitāte netiek palielināta.
5. Nozīmīgi arī turpmāk sniegt atbalstu akvakultūras attīstībai, īpaši jaunu akvakultūras dzīvnieku sugu audzēšanai ar inovatīvu, videi draudzīgu audzēšanas tehnoloģiju pielietojumu. Vienlaikus atzīstama arī tradicionālās akvakultūras, īpaši produkciju ekstensīvi ražojošo dīķsaimniecību pozitīvā loma vides bioloģiskās daudzveidības uzturēšanā sabiedrības interesēs, kā rezultātā uzņēmumiem šādā veidā radušies zaudējumi ražošanas apjomos būtu arī turpmāk kompensējami.
6. Atbalstam zvejas un akvakultūras produktu apstrādē jākoncentrējas uz inovatīvām, videi draudzīgām tehnoloģijām un jaunu produktu ieviešanu, kā arī jānodrošina augstas kvalitātes produktu pieejamība patērētājam. Zivju apstrādes uzņēmumiem, kas pēc nodarbināto skaita ir pieskaitāmi lielo uzņēmumu grupai, bet pēc apgrozījuma rādītājiem būtu ietilpināmi mazo vai vidējo uzņēmumu grupā ir nepieciešams piemērot tādu pašu prioritāro pieeju un atbalsta likmi kā mazajiem un vidējiem uzņēmumiem.
7. Arī turpmāk būtu atbalstāmi kopīgas rīcības pasākumi, kas veicina zivsaimniecības uzņēmumu kooperāciju kopīgu investīciju veikšanā un savstarpējā komunikācijā, tai skaitā sniedzot iespējas pieredzes un zināšanu apmaiņai. Kopējās rīcības pasākumos svarīga ir atbalsta saglabāšana jaunu noieta tirgu sekmēšanai un reklāmas kampaņām, bet vienlaikus tiesību aktu līmenī precīzāk nosakot nosacījumus par to, ka nevar tikt pielietotas reklāmas ar individuālu komerciālo preču zīmju un konkrētu valstu norādēm, tomēr šādas prasības būtu jāmīkstina attiecībā uz dalībvalstu uzņēmēju kopīgām darbībām trešajās valstīs ārpus ES.
8. Sakarā ar vietējās iniciatīvas augšupvērstās pieejas pasākumu lomas pieaugumu nākotnes KZP ir atbalstāma šo pasākumu īstenošanas turpināšana, bet ar skaidrāk definētiem teritoriju izvēles kritērijiem un pasākumu īstenošanas principiem.
9. Arī turpmāk jāparedz atbalsts nozarei finanšu inženierijas instrumentu veidā (piemēram, kredītu fonda veidošana) un citas līdzvērtīgas atbalsta iespējas.

Īpašas Latvijas Republikas intereses

Nav.
4. Citu ES dalībvalstu viedokļi
5. ES institūciju viedokļi
6. Saskaņošana
Saskaņots ar Ārlietu ministriju, Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministriju un Finanšu ministriju, Ekonomikas ministriju un Satiksmes ministriju.
Atšķirīgie viedokļi
-
7. Saskaņošana ar Saeimas Eiropas lietu komisiju
Plānota 14.07.2011.
8. Konsultācijas ar biedrībām un nodibinājumiem, pašvaldību un sociālo partneru organizācijām
Starpinstitūciju darba grupā "Zivsaimniecība" iekļauti arī nevalstisko organizāciju pārstāvji: Latvijas Zivsaimnieku asociācija, Latvijas Zvejnieku federācija, Kurzemes Zvejnieku asociācija.

Zemkopības ministrs

J.Dūklavs